

รายงานการไปฝึกอบรม ตูงาน ประชุม / สัมมนา
ตามระเบียบมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ว่าด้วยการให้ทุนฝึกอบรม ตูงาน
และประชุมทางวิชาการแก่บุคลากรของมหาวิทยาลัย

---

2. รายละเอียดเกี่ยวกับการไปฝึกอบรม

วัตถุประสงค์ของการอบรม เพื่อเรียนรู้หลักการภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร ตามแนวทางการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรของประเทศไทยและสอดคล้องกับพันธกิจ และประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนา มสธ. ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ข้อใด โปรดระบุ พันธกิจที่ 2 พัฒนาองค์ความรู้ และนวัตกรรม เพื่อใช้ในการพัฒนาบุคคล ชุมชน สังคม และประเทศ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาการวิจัย และสร้างนวัตกรรม เพื่อการสนับสนุนการเรียนการสอนทางไกลและการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศ

เนื้อหาการอบรม

การคำนวณและรายงานคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรโดยอยู่ภายใต้โครงการส่งเสริมการจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร ที่องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกหรือ อบก. เป็นหน่วยงาน ดำเนินการเกี่ยวกับการรับรองปริมาณก๊าซเรือนกระจก และการอนุญาต ให้ใช้เครื่องหมายรับรอง รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการดังกล่าว โดย อบก. ได้กำหนดวิธีการคำนวณปริมาณการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse gas emissions and removals) ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมขององค์กร หรือที่เรียกว่า “คาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร” โดยแบ่งกิจกรรมที่มีการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินงานขององค์กรไว้ 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 การปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกทางตรงขององค์กร ประเภทที่ 2 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมจากการใช้พลังงานและประเภทที่ 3 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อม อย่างไรก็ตามปริมาณคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรที่ประเมินได้จะใช้ปัจจัยผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพการทำให้เกิดภาวะโลกร้อนเท่านั้น ไม่ได้นำ

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมประเด็นอื่น ๆ เช่น ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) การเกิดฝนกรด (Acidification) หรือความเป็นพิษ (Toxicity) มาประเมินร่วมด้วย

ในการคำนวณหาปริมาณและรายงานผลกระทบการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจก ซึ่งประกอบด้วย ข้อกำหนดในการออกแบบ พัฒนา จัดการ รายงาน และทวนสอบบัญชีรายการปริมาณก๊าซเรือนกระจกขององค์กร รวมถึงแสดงตัวอย่างตามประเภทขององค์กรต่าง ๆ เช่น สำนักงาน สถาบันการศึกษา และโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อใช้เป็นแนวทางประเมินการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ครอบคลุมทุกกิจกรรมขององค์กรแต่ละประเภทที่เกิดขึ้นจริงภายในประเทศ

การแสดงปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ถูกปล่อยและดูดกลับจากกิจกรรมขององค์กร หรือคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรจะต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักการที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่

1. ความตรงประเด็น (Relevance) คัดเลือกแหล่งปล่อย เก็บสะสม กักเก็บ ข้อมูล และระเบียบวิธีที่เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
2. ความสมบูรณ์ (Completeness) รวมการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง
3. ความไม่ขัดแย้งกัน (Consistency) สามารถนำข้อมูลก๊าซเรือนกระจกมาเปรียบเทียบแล้วไม่ขัดแย้ง สอดคล้องเชื่อมโยง และเทียบเคียงกันได้
4. ความถูกต้อง (Accuracy) สดคติ และความไม่แน่นอนให้มากที่สุดเท่าที่จะปฏิบัติได้
5. ความโปร่งใส (Transparency) เปิดเผยข้อมูลก๊าซเรือนกระจกอย่างเพียงพอ และเหมาะสม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตการจัดทำบัญชีรายการก๊าซเรือนกระจก การพัฒนาและออกแบบบัญชีรายการปริมาณก๊าซเรือนกระจก ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ได้แก่

- (1) การกำหนดขอบเขตขององค์กร (Organization Boundaries)
- (2) การกำหนดขอบเขตของการดำเนินงาน (Operational Boundaries) และ
- (3) การคำนวณปริมาณการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจก องค์กรต้องคำนวณการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกให้เป็นไปตามวิธีการคำนวณที่เลือกไว้และต้องรายงานการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้ รวมถึงต้องแปลงปริมาณก๊าซเรือนกระจกแต่ละประเภทให้อยู่ในหน่วยตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าโดยใช้ค่าศักยภาพในการทำให้เกิดภาวะโลกร้อน (GWP) ตามกรอบเวลา 100 ปี และตามที่ อบก กำหนด

หากมีการใช้ข้อมูลกิจกรรมประกอบการค้าจำนวน องค์การต้องคัดเลือกหรือพัฒนาค่าการปล่อยหรือดูดกลับ ก๊าซเรือนกระจก ที่ประกอบด้วย

- ทราบแหล่งที่มา ซึ่งเป็นที่ยอมรับ
- มีความเหมาะสมกับแหล่งปล่อยหรือดูดกลับก๊าซเรือนกระจกแต่ละแหล่ง
- เป็นค่าปัจจุบันในขณะที่ใช้คำนวณ
- คำนึงถึงความไม่แน่นอนในการคำนวณ และนำมาใช้คำนวณเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้อง
- ไม่ขัดแย้งกับการประยุกต์ใช้บัญชีรายการปริมาณก๊าซเรือนกระจก

องค์การต้องชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการคัดเลือกและพัฒนาค่าการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจก

ในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ แหล่งอ้างอิงข้อมูล ความเหมาะสมของการนำไปใช้ในการจัดทำบัญชีรายการก๊าซเรือนกระจกและหากมีการเปลี่ยนแปลงค่าการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกจากเดิม ต้องมีการชี้แจงและทำการคำนวณบัญชีรายการการปล่อยก๊าซเรือนกระจกปีฐานใหม่

องค์การต้องกำหนดปีฐานสำหรับการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกเพื่อใช้เปรียบเทียบ หรือ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของหน่วยงานขึ้นทะเบียนและรับรองข้อมูลก๊าซเรือนกระจก หรือ เป้าหมายการใช้บัญชีรายการก๊าซเรือนกระจกอื่นๆ ทั้งนี้อาจหาปริมาณการปล่อยหรือดูดกลับก๊าซเรือนกระจกปีฐานในช่วงเวลาที่กำหนดเป็นการเฉพาะ (เช่น เป็นปี หรือบางช่วงของปีที่องค์กรดำเนินกิจกรรมตามฤดูกาล) หรือ ใช้ค่าเฉลี่ยจากหลายช่วงเวลา (เช่น การใช้ค่าเฉลี่ยข้อมูลจากหลายปี) หากไม่มีข้อมูลสารสนเทศของการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกในอดีตอย่างเพียงพอ องค์การอาจใช้บัญชีรายการก๊าซเรือนกระจกในปีแรกที่มีการคำนวณการปล่อยและดูดกลับก๊าซเรือนกระจกเป็นปีฐาน

การรายงานข้อมูลก๊าซเรือนกระจก

ในการวางแผนจัดทำรายงานข้อมูลก๊าซเรือนกระจก องค์การต้องอธิบายและจัดทำเป็นเอกสารในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของรายงานในบริบทของนโยบายด้านก๊าซเรือนกระจกขององค์กร
- กลยุทธ์ต่าง ๆ หรือแผนงานและหน่วยงานขึ้นทะเบียนและรับรองข้อมูลก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสม
- เป้าหมายในการใช้งานบัญชีรายการก๊าซเรือนกระจกและกลุ่มเป้าหมาย
- ความรับผิดชอบโดยทั่วไปและที่เป็นการเฉพาะ ในการจัดเตรียมและจัดทำรายงาน

- ความถี่ในการจัดทำรายงาน
- โครงสร้างและรูปแบบของรายงาน
- ข้อมูลและสารสนเทศที่อยู่ในรายงาน
- นโยบายเกี่ยวกับความพร้อมใช้งานและวิธีในการเผยแพร่รายงาน

องค์กรจัดเตรียมรายงานข้อมูลก๊าซเรือนกระจก ที่สอดคล้องกับเป้าหมายในการใช้งานและเพื่อสนับสนุนการทวนสอบบัญชีรายการ อาทิ องค์กรอาจต้องใช้รายงานข้อมูลก๊าซเรือนกระจก เพื่อร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานขึ้นทะเบียนหรือรับรองข้อมูลก๊าซเรือนกระจก หรือเพื่อชี้แจงกับผู้ที่ใช้ข้อมูลทั้งภายในหรือภายนอก

3. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้รับทั้งความรู้ แนวคิดและหลักการในด้านการศึกษางานวิชาการของการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร (CFO) เพื่อการปรับปรุงพัฒนาตนเองและองค์กร
2. มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันประสบการณ์ แนวทาง หรืออุปสรรคในด้านความรู้เชิงวิชาการกับบุคลากรในแวดวงต่างๆ และสถาบันอุดมศึกษาอื่น
3. ส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้ให้กับบุคลากรเพื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนและให้บริการวิชาการแก่สังคม

4. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา อุปสรรค

1. สถานที่จัดงานประชุม อยู่ใจกลางกรุงเทพมหานคร ทำให้มีปัญหาคาจรจราจร
แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค .....

ข้อเสนอแนะการจัดโครงการครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของมหาวิทยาลัยคือ ผู้บริหารฯ ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ควรสนับสนุนให้อาจารย์ไปเข้าร่วมอบรมความรู้เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์และเพิ่มพูนองค์ความรู้ในระดับชาติและนานาชาติ

ภาคผนวก

บรรยากาศการอบรม วันที่ 16 - 17 มิถุนายน 2567

Certificate of Achievement

This is to certify that

Assist. Prof. Kultida Bunjongsiri, Ph.D.

has successfully completed

Carbon Footprint for Organization (14 Hrs)

conducted on May 16 - 17, 2024.

Haregon Phungvithani

Harapan Phungvithani, Ph.D., M.M.

EPD Trainer

Grant of Excellence for Eco-Energy, Faculty of Engineering,
Thammasat University

Certified by

Assistant Professor Wisatchai Aghorn, Ph.D.

Executive Vice President

National Science and Technology Development Agency

การรับรองการบรรลุเป้าหมาย

การเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับจากการอบรม
โครงการ การอบรมให้ความรู้เรื่องก๊าซเรือนกระจกและการจัดการคาร์บอนเครดิตในภาคเกษตรกรรม
วันที่ 10 มิถุนายน 2567

ขอเชิญชวนร่วมกิจกรรม

**การอบรมให้ความรู้เรื่องก๊าซเรือนกระจก
และการจัดการคาร์บอนเครดิตในภาคเกษตรกรรม**
Training to Provide Knowledge about Greenhouse Gases and Carbon Credit
Management in Agricultural Sector

10 มิถุนายน พ.ศ. 2567
เวลา 08.30-16.15 น.

**ณ ศูนย์จำหน่ายสินค้าด้านการเกษตร สินค้ากลุ่มแม่บ้าน
สินค้าวิสาหกิจชุมชน สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)
จังหวัดนนทบุรี**

หัวข้อการบรรยาย

- ก๊าซเรือนกระจก
- การจัดการคาร์บอนเครดิต

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

- ก๊าซเรือนกระจกและการจัดการคาร์บอนเครดิต

กลุ่มเป้าหมาย :
เกษตรกร และผู้สนใจด้านการจัดการคาร์บอนเครดิต
จำนวน 40 คน

วิทยากรพิเศษจาก
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ลงทะเบียนร่วม
กิจกรรมได้ที่

สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี

